

Déli Hirnapló

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Timișoara-Belváros, Szentgyörgy-tér 4. Telefon: este 9 óráig 2-52, azontul 10 vagy 2-42. Előfizetési árak külföldön: havonként 110 Lei, negyedévre 330 Lei, félévre 600 Lei és egész évre 1200 Lei vagy ezekkel egyenlő értékű valuta

POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. VUCHETICH ENDRE

Előfizetési árak Temesvárott és vidéken kézbesítéssel: havonként 80 Lei, negyedévre 240 Lei, félévre 450 Lei, egész évre 900 Lei. Köztisztviselők és állami nyugdíjasok részére: havonként 60 Lei, negyedévre 180 Lei, félévre 350 Lei, egész évre 700 Lei.

1929 / VASÁRNAP / AUGUSZTUS 4

ÁRA 4 LEI / BUKARESTBEN 5 LEI

TIMIȘOARA, V. ÉVF. / 175. SZAM

Lefejezték egy özvegyet hét éves kislányát pedig bestiális kegyetlenséggel megölték, hogy négyszáz lei készpénzét megkaparintsák

A ZEPPELIN UTJA. Newyorkból jelentik: A meteorológiai intézet jelentése szerint a Zeppelin léghajó az Atlanti óceán fölött kedvező légköri viszonyokkal találkozott és utját zavartalanul folytathatja. Százötven tengerész Lakehurstba küldték, ahol majd segítségére lesznek a leszálló Zeppelinek. A barcelónai rádióállomás a Zeppelintől értesítést kapott, amely szerint a léghajó Barcelóna felé vette útját, mielőtt a tenger fölé ért. Utja első részét esőközzel sebességgel tette meg az erős szél miatt. A Zeppelin fedélzetén levő potyautast Eckener dr. az első gőzessel visszaküldi Németországba, ahol szigorú büntetés vár rá. Legújabb hírek szerint a Zeppelin léghajó vasárnap reggel érkezik meg Lakehurstba.

ROMANIA A HÁGAI KONFERENCIÁN. Bukaresti tudósítónk telefonálja: Maniu Gyula miniszterelnök tegnap reggel Badaacsonyból, ahol résztvett édesanyja temetésén visszaérkezett a fővárosba. Nyomban megérkezése után a miniszterelnökségen értekezlet volt, amelyen megtárgyalták a hágai kormánykonferenciával kapcsolatos kérdéseket és megállapították Románia álláspontját. Popovici Mihály pénzügyminiszter a mai napon utazik Hágába a román delegátusokkal együtt. Hágában találkozni fog Mironescu külügyminiszterrel és Titulescu londoni követtel, aki Velencéből jövet érkezik a konferencia színhelyére.

CSÖKKENTIK A TANÍTÓKÉPZŐKET. Bukaresti tudósítónk jelenti telefonon: A közoktatásügyi miniszter a kerületi főigazgatóságok jelentéseiből megállapította, hogy az országban nagyon sok az állásnélküli tanító. Ennek főokát abban látja, hogy nagyon sok a tanítóképző intézet. Ezért elhatározta, hogy szeptember elsejétől több tanítóképződét megszüntet, egyben a jelenlegi hat éves tanfolyamot nyolc évre emeli fel.

A KINAI-OROSZ INCIDENS KIÉLESEDÉSE. Moszkvából jelentik: A szovjetkormány a charbini szovjetkonzulhoz eljuttatta válaszáat a kínai-orosz incidens ügyében azzal, hogy a konzul a válaszcímzést továbbítsa a nankingi kormányhoz. A válasz kifejti, hogy a kínai javaslatok nem kielégítőek és nem állanak összhangban a pekingi és mukdeni egyezményekkel. Ilyformán a kínai javaslatok alapján a megegyezés nem jöhet létre. A helyzet ennél fogva rendkívül kiélestedt.

Marosvásárhely, augusztus 3.
(Tudósítónk telefonjelentése.) A Marosvásárhely közelében fekvő Sárd községben az elmúlt éjszaka bestiális kegyetlenséggel elkövetett rablógyilkosság történt, amelynek egy fiatal özvegyasszony és kislánya estek áldozatul. Özvegy Nagy Károlyné harminckét éves asszony férje halála óta hét éves kislányával lakott együtt egyedülálló házában. Tegnap reggel, amikor a szomszédok nyolc óra után sem látták az asszonyt az udvaron rendes szokása szerint foglalatoskodni és a lakás ajtaját is

zárva találták meg, gyanút fogtak, betörték az ajtót és a szobában vérfagyasztó látvány tárult szemük elé. Az ágyon nagy vértócsában valóságos földarabolva találták a szerencsétlen özvegyasszony holttestét. Feje le volt vágva a törzstől. A holttestet baltacsapásokkal borzalmasan megcsontították. A kislány holttestét szorosan az ágy oldalfájába kapaszkodva fejjel lefelé csüngve lelték. Valószínű, hogy a gyilkosok előbb az asszonnyal végeztek és miután baltacsapásokkal megölték a kislányt is, a szerencsétlen nő holttestét érthetetlen

szadista dühvel a szószeres értelmében feldarabolták. A csendőrség, amelynek azonnal jelentést tettek, nyomban megindította a nyomozást. Megállapítást nyert, hogy a gyilkosok egyben elrabolták Nagy Károlyné készpénzét is, ami nem lehetett több négyszáz leinél. Az asszony tudniillik legutóbb ilyen összegről beszélt szomszédainak. A gyanu Nagy né rokonaira irányul, akik a szegény asszony néhány hold földjét így akarták hamarabb megkaparintani. Az esetet jelentették a marosvásárhelyi ügyészségnek is, amely széleskörű nyomozást rendelt el.

Középkori kinzások és kegyetlenkedések érik a zombolyai elmeógyógyintézet betegeit két lelketlen ápoló részéről

Zombolya, augusztus 3.
A zombolyai elmeógyógyintézetben — mint arról már más alkalommal beszámoltunk — nem a legrózsásabb állapotok uralkodnak. A szegény tébolyodottak nem a legtisztább állapotok és nem a legfényesebb ellátás közepette élnek szerencsétlen életüket a sötétség e szomorú házában. És mindehez hozzájárul az is, hogy az ápolók között vannak olyanok is, akik megfelelnek róla, hogy azok a szánandó lények, akik elborult aggyal laknak ott, szintén emberek, Isten teremtményei akár csak ők maguk.

Sok panaszt hallottunk már arról, hogy az ápolók kegyetlenül bánnak az örültekkel, ütik-verik azokat és ez magyarázza meg azt, hogy az elmebetegek között olyan sok a szökevény.

Csütörtök délután három óraker két örültek ismét sikerült megszökni a

tébolydából. Az ápolók azonnal utánuk futottak és az egyiket sikerült már a második utcában elfogni és visszavinni. A második azonban, aki valahonnan baltát kerített, a főtér felé szaladt. Mikor maga mögött hallotta az ápoló lépéseit, megfordult és a baltát a feje fölé emelte. A lármára csakhamar rendőrök és csendőrök is a helyszínére siettek. Segíteni akartak az ápolóknak, de az előkapta a nála volt esordásostort és messziről néhányszor olyan erősen esapott az örült arcába, hogy azt elborította a vér. Az ápoló az ostort aztán az örült nyaka közé esapta, a szij lasszóként esavarodott a tébolyodott nyakára.

Az ápoló az örültet a földre rántotta, azonban megbotlott és maga is mellejé esett. Az örült ekkor hirtelen felugrott és baltáját felemelve kiáltozta:

— Ez ver mindig a legerősebben! Ez ver mindig!

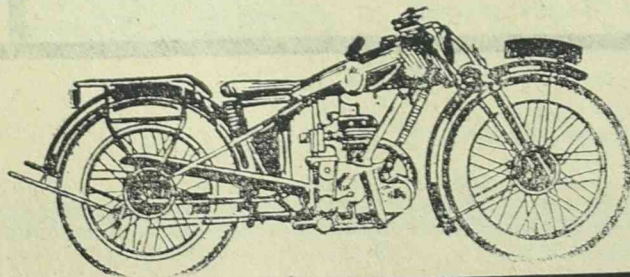
Ki tudja mi történt volna, ha nem érkezik oda egy második ápoló. A két ápoló leteperte a szerencsétlen emehabóródottat, ütlegelték, megtaposták és a kinzással csak akkor hagytak abba, amikor a rendőr rájuk szólt. Az örültet talpra állították, kezeit hátra kötötték és úgy terelték vissza a tébolydába, mint valami barmot. A szegény örült magából kikelve az utcán végig üvöltötte a fájdalomtól:

— Most agyon fognak verni! Most agyon fognak verni!

Hogy a szerencsétlen, harminckét esztendő tébolyodottal mi történt, azt nem tudni. Beavatottak szerint az ápolók olyan nagyon megverték, hogy élet-halál között vergődik.

Nem hisszük, hogy ezekről a középkori kegyetlenkedéseket megszegyenítő állapotokról G h e t i a dr. igazgató-főorvosnak tudomása volna. Reméljük azonban, hogy ennek a cikknek az elolvasása után azonnal megindítja az eljárást a két durvalelkű ápoló ellen, akik inkább illenek a hóhérpribékeknek, mint ápolóknak. Ajánljuk a zombolyai elmeógyógyintézetben uralkodó állapotokat T e l e g u t János dr. közegészségügyi főfelügyelő és C i g a r e a n u Liviusz dr. vármegyei prefektus figyelmébe is. Kérünk szigorú vizsgálatot és az elmebetegekkel szemben szeretetteljes bánásmódot.

PEUGEOT

francia motorkerékpárok
villanyfelszereléssel
175, 250 és 350 cm³.

Bánáti képviselő

TICHY EDE

autókerak, Belváros, Lloyd-
sor, Széchenyi-palota

Lázító feliratot festett

a ház falára és a szovjet megvédésére hívta fel a munkásságot, amiért bíróság elé került

Hét letartóztatás Temesvárott

Temesvár, aug. 3.

A vörös napként beharangozott augusztus elseje Temesvárott is mentes maradt a tüntető felvonulásoktól és még kísérlet sem történt a rendezésre. A temesvári ügyészségre hét egyént állítottak elő, akik ellen Seciureanu Romulusz vezetőügyész a gyorsított eljárás alapján indította meg a nyomozást és a temesvári törvényszék elé állította őket.

Szerdáról esütörtökre virradó éjjel a színház előtt szolgálatot teljesítő rendőrszem észrevette, hogy a belvárosi házak mentén két gyanúsán viselkedő fiatalember ólálkodik. A közelükbe ment és megállapította, hogy az egyik a ház falára éppen feliratot fest:

— Le az imperialista háborúval! Védjétek a szovjetet! — volt a lázító tartalma a felírásnak. A rendőr láttára az egyik fiatalember futásnak eredt, míg a másikat elfogták.

A rendőrségen történt kihallgatása alkalmával elmondotta, hogy Grün Miklósnak hívják, huszonegy éves temesvári illetőségű, prágai műegyetemi hallgató. Azonnal őrizetbe vették és átkísérték a rendőrségre.

Ezt követően a Szent György-téren esütörtökön a késő esti órákban letartóztatta Craiciu György rendőrségi komiszárus Gruia Demetert, a lugosi egységes szakmai szervezetek Temesvárott időző titkárát, Szaturnusz József, Lambert Mátyas, Mayer Gyula, Nedei Ferenc és Spitz Mór temesvári munkanélkülieket. Spitz és Gruia megmozgásán a rendőrség mindkettőnél gépirással irt kiáltványt talált. Rövid rendőrségi kihallgatás után a hét gyanúsított egyént a temesvári ügyészségen az elmúlt éjjel Seciureanu Romulusz vezetőügyész kihallgatta és tettenérés miatt a gyorsított eljárási törvény alkalmazásával kihirdette előttük az előzetes letartóztatást.

A letartóztatott egyének ügyében az ügyészség azonnal elkészítette a vádiratot, amely lázítással és az államrend megváltoztatására irányuló kísérlettel vádolja a hét embert.

A gyorsított eljárás alapján a temesvári törvényszék Popescu-Munteanu tanácsa tegnap délelőtt már tárgyalta az ügyet.

Popescu Péter elnök először Grün Miklóst hallgatta ki, aki nem tagadta a terhére rótt bűnselekményt és kijelentette, hogy meggyőződését követte, amikor a szovjetek megvédésére hívta fel a munkásságot. Beismeri, hogy a rendőrségen azt a vallomást tette, hogy társa egy Wolf nevű ember volt. Ezt a nevet a levegőből vette, mert társa kiletéről csak annyit tud, hogy azt Daninak hívták.

A többi gyanúsított kihallgatása során Gruia Demeter elmondotta, hogy ő a Szent György-téren újságot akart venni és többi társa ott esatla-kozott hozzá minden cél nélkül. A nála talált gépirásos szöveg nem kiáltvány, hanem körözvény, amelyet a szakszervezetekhez intézett.

Ebben kérte a munkásságot, fizessék továbbra is a tagsági járulékot,

hogy Müllert és társait támogathassák a fogházban. Semmiféle felforgatható céljuk nem volt.

Hasonló vallomást tett a többi munkás is, akik hangoztatták, hogy pusztán véletlenségből tartóztatták le őket.

Nicolau Konstantin ügyész kérte a bíróságot, hogy a tárgyalás megítélés végett halassza el a tárgyalást, amíg a Gruianál lefoglalt röpiratokat magyarról románra lefordítják. Addig is kérte a letartóztatás megerősítését.

Bürger Ernő dr. a védelem nevében szólalt fel. Kérte a bíróságot, hogy Grün Miklós ügyét különítse el a többiek ellen emelt vádtól, mert utóbbiak teljesen ártatlanok. Szintén a tárgyalás elhalasztását kérte és a hat vádlott szabadlábra helyezése mellett foglalt állást.

A törvényszék rövid tanácskozás után úgy döntött, hogy a tárgyalást augusztus hatodikára halasztja el, addig az ügyészség köteles lefordítani a Gruianál talált kiáltványt. A vádlottak továbbra is letartóztatásban maradnak.

Ettől az ügytől függetlenül a temesvári ítélőtábla szüneti tanácsa tegnap tárgyalta Müller Kálmán és kilenc társának óvadék mellett leendő szabadlábra helyezési kérelmét. A tábla rövid tanácskozás után a kérelmet elutasította és továbbra is fentartotta a vizsgálati fogságot Müller Kálmán és társai ellen. A határozat indokolása szerint szabadlábra helyezésük az állam és a közbiztonság rendje miatt veszélyes és nem kívánatos. Értesülésünk szerint Müllerék ügyét a törvényszék szüneti tanácsa augusztusban újból főtárgyalásra tűzi ki.

A tolvaj főpincér meggyilkolt egy magyar karmestert

Berlin, augusztus 2.

Henkenhagen keleti tengeri fürdőhelyen nagy izgalmat keltett tegnap a huszonegy éves magyar karmester, Siegling meggyilkolása. A nyomozás megállapította, hogy a rendkívül rokonszenves fiatal magyar zenészt Bauer Frigyes, berlini főpincér gyilkolta meg. A karmester tánemulatságról igyekezett hazafelé, amikor a sötét uton Bauer megtámadta és leütötte. A gyilkosság oka az volt, hogy

Siegling tudomással bírt arról, hogy Bauer az egyik fürdővendéget meglopta. A főpincér attól félt, hogy Siegling adandó alkalommal el fogja árulni és ezért el akarta örökre némitani bűnének egyetlen tanuját. Az éjszakai órákban Sieglinget megleste és hatalmas doronggal többször olyan erővel ütötte fejbe, hogy a védtelen karmester a helyszínén meghalt. Járókelők akadtak rá vérbefagyott holttestére.

A sovinszta vasuti pénztáros, a harcias erdőőr és egy talpraesett válasz

Temesvár, aug. 3.

A vasut az államnak egyik kereskedelmi vállalata. A kereskedelmi vállalatok üzletfelei pedig pénzt hoznak és azért joggal követelhetik, hogy a pénzt saját anyanyelvükön mondott szavak kíséretében adhassák át. A kereskedőnek éppen ezért nem szabad se sovinsztának, se türelmetlennek lenni. Azonban ugylátszik, hogy a vasutnál nem tartják be ezt a fontos elvet. A temesvári vasuti pénztáraknál akárhányszor megtörténik, hogy azoknak, akik magyarul, vagy németül kérnek jegyet, azt válaszolják, hogy kérjék azt románul. Egyik olvasónk hozzánk küldött levelében panasolja, hogy Buziásra akart utazni. A pénztárfülkénél a márványlapra tette a

jegy árát és azt mondta: Buziásra. Erre a pénztáros azt mondta, hogy tessék románul beszélni. Buziás magyarul is és románul is egyképpen Buziás és emberünk most már így kért jegyet: La Buziás. És erre megkapta.

Mikor aztán Buziásról hazafelé igyekezett a buzaiasi vasuti állomáson ismét vásárolt jegyet, azonban megfedkezett róla, hogy magyarul nem fogadják el a pénzt. A vasuti pénztáros azonban nem volt olyan szigorú, mint temesvári kollégája, nem kifogásolta a dolgot. Ellenben a pénztár közelében állott egy erdőőr, akinek nem tetszett a magyar beszéd. Ki is kelt ellene:

— Micsoda dolog ez? Itt magyarul beszélni! Romániában vagyunk. Aki nem tud románul, az menjen máshová. Itt

mindenkinek csak románul szabad szólni.

Az utasok között nagy megütközést keltett a hivatlan prókátort játszó erdőőr, aki felesapott a román államprezsztizsének megvédésére. Valószínűleg azonban feltalálta magát és megdezte tőle:

— Mit gondolsz, az erdőben vagyunk itt?

Általános habota támadt és a harcias erdőőr eloldalgott.

Tévedésből sem locsolják a Vadászerdőbe vezető utat

Temesvár, augusztus 2.

Számtalanszor irtunk már arról portengerről, amely állandóan ott kavarog a Vadászerdei-uton. A Vadászerdő az egyedüli közeli kirándulóhely Temesvár lakossága részére. Vasárnap és ünnepen százával rándulnak ki onnan az emberek. A vasuti sorompóig nagyon érzik a nagy port, mert a legutóbb villamoson mennek odaig. A vasútsínektől kezdve azonban annál inkább prüszkölnék és fujnak az emberek. Autók és bérkocsik, biciklik és motorok egymást kergetik az országúton és a port átláthatatlan ködként csapják a kirándulóközönségre, amelynek szeme, szája, orra, füle a ruhája tele lesz porral. Mire kiérnek a Vadászerdőbe, úgy néznek ki, mintha Szaharán karavánoztak volna keresztül. Ilyen állapotok hamarosan leszoktatják a közönséget arról, hogy kiránduljon a vadászerdőbe. A városi vezetők ígérték, hogy ezt az utszakaszt olajjal portalaníttatják, azonban eddig csak más helyeken kísérleteztek az olajjal és azt is abbahagyták. A Vadászerdei-utat nemesak hogy nem olajozzák, de nem is locsolják. Nem locsolják ezt az utat se hétköznök, se városi vezetők. Pedig ha már a hét hat napján nem téved erre felé városi locsolókocsik, legalább vasárnap és ünnepnap tehetné ezt. Ajánljuk ezt a városi közönség figyelmébe és kérjük intézkedését, hogy ezt az utat öntözzék és a közönség részére használhatóvá tegyék.

Két fiatal asszony rejtélyes halála tiltott műtét következtében

Temesvár, aug. 3.

A temesvári ügyészséghez tegnap a zsebelyi csendőrségtől hivatalos jelentés érkezett, amely két asszony elhunytának gyanús körülményeivel foglalkozik. Julius huszonegyedikén Sipepet témes községben hirtelen meghalt két fiatal asszony, akiknek nevét a nyomozás érdekében egyelőre nem hozzuk nyilvánosságra. A temetés után a csendőrségnek tudomására jutott, hogy az asszonyokon egy vidéki bábásműtét okozta a két asszony halálát. A csendőrség gyanúja alaposnak bizonyult. Eddig számos tanút hallgattak ki, akik mind tudni látszanak a tiltott beavatkozásról. A csendőrségi nyomozás adatai alapján Seciureanu Romulusz vezetőügyész tegnap Safirescu Demeter vizsgálóbíróval a két holttest ekszhumálására vonatkozólag tett indítványt. A vizsgálóbíró elrendelte az ekszhumálást. Seciureanu vezetőügyész és Safirescu vizsgálóbíró hétfőn utaznak Sipepre és akkor eszközlik az ekszhumálást. A hatóságok erőteljes akcióra készülnek az angyalsínálás ellen, amely Temesváronálban járványszerűen elhatalmasodott.

Ma (szombaton) este 9-kor a

KOLOZSVÁRI MAGYAR SZÍNHÁZ BUCSUJA

I.
Dr. Janovics Jenő bucsuszava Temesvár közönségéhez.

Játék a kastélyban

Molnár Ferenc világhírű 3 felvonásos színdarabja.

Főszereplők:

Poór Lili, dr. Janovics Jenő, Mihályfi László, Mészáros B., Selmeczi M., Lantos B., Dancsó Gy.

Fura leépítés Resicán

ahol minden elbocsátott kisebbségi tisztviselő helyett két másikat vesznek fel, a megmaradtak előléptetését csak ígérik

Resica, augusztus 2.

A Resica-művek tisztviselői — boldogok szegények, ha nem küldik őket nyugdíjba — immár harmadik éve várják az előléptetést. 1927-ben a tisztviselők előléptetéséről szabályzatot alkottak, amely pontosan írja elő, hogy a tisztviselők előléptetésénél mennyi a várakozási idő és azt három esztendőben szabták meg. 1928-ban nem volt előléptetés, de azzal biztatták a hivatalnokokat, hogy majd lesz 1929-ben.

Eljött április elseje, amikor a szabályzat szerint az előléptetéseket ki kell adni, de a tisztviselők arra eszméltek, hogy áprilist járatják velük, mert előléptetés nincsen.

Akkoriban a főigazgatóság azt mondta, hogy ez azért van, mert Busila vezérigazgató Párisban van és az előléptetési javaslatot maga akarja átnevezni, nehogy igazságtalanság történjék. Busila visszatért május végén Bukarestbe, de az előléptetéseket csak nem intézte el, mert fontos tárgyalásai voltak. No se baj, mondták, júniusban ugyis Resicára jön, akkor majd magával hozza az előléptetéseket.

Busila el is jött Resicára, de az előléptetéseket elfeledte magával hozni. Akkor aztán azzal vigasztalták a tisztviselőket, hogy majd közgyűléskor kiadják az előléptetéseket.

Egyszer elhalasztották a közgyűlést, de aztán mégis csak megtartották. Kiderült, hogy százharminékét millió lei a tiszta haszon. Az igazgatósági tagoknak és a Resica-művek huszonhat igazgatójának ki is szabták ebből a megérdemelt nagy osztalékokat és jutalékokat. Mire elkészültek az osztokodással, nem maradt semmi. Nem maradt semmi a tisztviselők részére és ezeknek

most már kereken megmondották, hogy a múlt esztendő rossz anyagi eredménnyel zárult — a százharminékét millió semmi — és ebben az évben nincs előléptetés.

De majd talán télen. Majd ha fagy.

Az elmúlt két esztendő során a Resica-műveknél kilenvenhét új mérnököt szerződtek. A legkisebb mérnöki fizetés a járulékokkal havi tizenkilencezer lei. Harminc mérnöknek — az ujak közül — harmincezer és negyvenötezer lei között váltakozik a havi fizetése. Így aztán érthető, hogy az adminisztratív tisztviselőknek miért nem jut előléptetés.

Azt is hangoztatják a Resica-műveknél, hogy feltétlenül szükséges a leépítés. Le is építettek egy esomé tisztviselőt, pláne, ha az kisebbségi volt. Hogy egy év óta hány volt az elbocsátás és nyugdíjazás, arról már máskor emlékeztünk meg. Az elküldött kisebbségi tisztviselők helyett azonban jöttek regátiak. Tehát nem történt leépítés. Sőt. Mert némely elbocsátott kisebbségi hivatalnok helyét két-három regatívval töltötték be. És ha nézzük a tisztviselők névsorát, láthatjuk, hogy

ma már, a tisztviselőknek csak huszonkét százaléka kisebbségi, nem kisebbségi pedig hetvennyolc százaléka.

És ha a leépítést abból a szempontból vizsgáljuk, hogy mennyiben változott két esztendő óta az az összeg, amelyet havonta a tisztviselők fizetésére kiadnak, mit látunk? Azt, hogy ma tiszt-

viselői fizetések címén havonta másfél millió leiel többet fizetnek ki, mint két év előtt. Ilyen a leépítés a Resica-műveknél.

A Resica-művek — sok baja mellett is — ma még legerősebb vállalata Romániának. De ha így folytatják a gazdálkodást, akkor bizony előbb-utóbb a Dárius kineve is elfogy.

Kukán Endre.

A magyar hadifogoly tizennégy év viszontagságai után hazaérkezett

Budapest, augusztus 2.

(Tudósítónk telefonjelentése.) Tegnap Debrecenbe érkezett egy magyar ember, aki tizennégy év óta hadifogságban volt. Ezerkilencszázötvenben orosz fogságba került és onnan nemsokára néhány német társával együtt Japánnak adták át. A hadifogoly az iskifi ólombányákba jutott és ott éveken keresztül rabszolga gyanánt bántak vele, amely idő alatt a legnagyobb nélkülözéseket volt kénytelen elszenvedni. Ezerkilencszázhuszonötben osztrák és német hadifoglyokat küldtek haza, köztük több magyart is és ekkor Oroszországban tartották vissza a foglyokat. Amikor ez ellen tiltakoztak, nem hallgatták meg őket, hanem va-

lamennyiüket bányamunkára fogták. Egy izben angol látogatók érkeztek a bányába, közöttük E s m o n d Harmsworth is, akinek feltűnt, hogy az állítólag csupa kínai bányamunkások között magas növésű, fehér embereket is talált. Az egyik fogoly ekkor angolul elmondta szomorú történetüket. Erre nemsokára egyenruhát és fegyvert kaptak, majd az orosz-kínai frontra vitték őket és szabadságot ígértek nekik, ha vitézül harcolnak. Ezen alkalommal megadták magukat az oroszoknak, akik Németországba küldték őket és most nagynehezen hazakerültek. Ezen veszedelmes és kalandos ut egyik résztvevője volt a Debrecenbe hazaérkezett magyar hadifogoly is.

Tiszteket támadtak meg az országuton banditák, akiket ugyanakkor csendőrök üldöztek és ezek lövései megsebesítették egyik tiszt feleségét

Jasi, augusztus 3.

Az elmúlt éjjel egy tisztársaság, amelynek tagjai C a r u z i kapitány, Popescu főhadnagy, valamint Slavescu főhadnagy és felesége voltak, autón Jasi felé robogtak. Az országut egyik fordulójánál hirtelen egy fel-fegyverzett rablóbanda tünt elő, amely megállásra szólította fel az autó utasait. A tisztek elővették revolvereiket és miközben a soffört felszólították, hogy a gépkocsit a legnagyobb sebességre állítsa be, viszonyozták a banditák lövéseit. Az autónak sikerült is elmenekülni, de amikor lőtávolon kívül voltak, észrevették, hogy Slavescu felesége fején golyótól súlyosan megsérült. Zsebkendővel bekötötték a vérző

sebet, majd bevitték az asszonyt a jasi kórházba. Utána nyomban egy katonai őrzőkeresztet kerestek föl és ezt az autóra véve a rablók üldözésére indultak. Amikor az utonállás helyszínére érkeztek, találkoztak a szomszédos Bolboca község birájával és négy esendőrrel, akik ugyanezeket a banditákat üldözték. A biró elmondta, hogy látta a tisztársaság ellen irányult támadást és hogy a rablást megakadályozták, a csendőrök több lövést adtak le az utonállókra. Megállapítást nyert, hogy Slavescuné nem a rablók lövésétől sebesült meg, hanem az egyik esendőrfegyver golyója sebesítette meg a főhadnagy feleségét, akinek állapota súlyos.

Adatik tudtára mindenkinek...

Temesvár, augusztus 3.

Az ujmosnicai kisbíró a maga részéről elintézettnak tartja azt a sok igazságtalanságot, amely a magyar telepeket érte. Az ujmosnicai kisbíró — vajjon tényleg ő maga, vagy más volt a tanácsadója, esetleg parancsolója — neszt vette annak, hogy a legnagyobb igazságtalanság szenvedői, a magyar telepesek, bizva a miniszterelnök szavaiban, hogy az agrársérelmeket orvosolni fogják, tömeggyűlésre készülnek. Az ujmosnicai kisbírónak ez nincsen inyére és ezért elhatározta, elveszi a magyar telepesek kedvét a mozgalomtól. Nyakába akasztotta a községi dobot, elment minden utca-kereszteződésre, pergette a száraz bőrön a dobverőt, majd utána kihirdette:

— Adatik tudtára mindenkinek hogy az agrárreform egyszersmindenkorra el van intézve. Apelláta nincsen. A magyar telepesek hiába csinálnak akármit, hiába akarnak gyűlésezni, úgy sem fognak vele semmit sem elérni.

Az ujmosnicai kisbíró csak doboljon tovább, akár rekedtre is kiabálhatja magát az adatiktudtájával, a magyar telepeket mégsem fogja elijeszteni attól, hogy bizzanak igazuk érvényesülésében. Elvégre nem lehet a magyar telepeseknek zokon venni, ha mégis csak inkább megbiznak Maniu Gyula miniszterelnökben, mint az ujmosnicai kisbíróban. Ez is adatik tudtára mindenkinek...

* **Asztma és szívbetege, mell- és tüdőbaj, görvél- és angolkór, pajzsmirigynagyobbodás és golyvaképződés eseteinél a természetes „Ferenc József” keserűviz a gyomor és belek emésztőképességét kedvezően növeli.** Európai és amerikai klinikusok sorvadásos egyéneknél tapasztalták, hogy a betegség kezdetén jelentkező székrekedések a Ferenc József viz használata folytán lényegesen enyhültek. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Kirándulók figyelmébe!

A népszerű
Bottyán-
féle vendéglő nyári helyisége
Mehalában
a villamos végállomás előtt a legkelle-
mesebb kirándulóhely.
Minden vasár- és ünnepnapon ének-,
zene- és kabaréelőadások.
Legízletesebb meleg és hideg ételek.
Jégbehűtött sörök, valódi bakovári és
rékási borok. Szolid polgári árak.

TEMESVÁRIAK KEDVELT TALÁLKOZÓHELYE BUDAPESTEN

KÖZPONTI SZÁLLODA

VII., Baross-tér 23
a keleti pályaudvarral szemben

Egyesületi és csoportos utazások-
nál rendkívül olcsó teljes ellátás,

Központi fűtés, hideg-, meleg-
viz, telefon, rádió a szobákban;
lift, fürdők; mérsékelt árak.

Norddeutscher Lloyd

F. MISSLER

Bremen

BREMEN-AMERIKA

Rendes járatok elsőosztályú gőzösökkel a
bremeni kikötőből
Kanadába, Északamerikába,
Argentínába, Uruguayba.
Felvilágosítások és prospektusok kaphatók
a fióknál:
Timisoara-Józsefváros, Str. Brătianu 5

(4238) A Timisoara-Bremen ut csak gyorsvonattal 40 óra alatt.

Hírek

Arany János emlékének ápolására pályázatot hirdetnek

Nagyszalonta, augusztus 3.

Nagyszalonta nagy szülőtte, Arany János, halála után is él verseiben és a magyar nép szívében. Szülőföldje sosem fog róla megfeledkezni és az iránta való rajongás gyakorlati ápolására még harminc esztendővel azelőtt alakult meg az Arany János Emlék-Egyesület. Az egyesület az Arany által megénekelte Csonkatornyot Arany-muzeummá alakította át és azt azóta is szeretettel gondozza. Az egyesület népszerű kiadásban kiadni készülő Arany János válogatott verseit, azonkívül külön kötetben a Toldit. Mindkét könyv olvasó lesz, mert az a cél, hogy ezeket a könyveket a legszegényebb magyar család is megszerezhesse. A könyvekben a bevezetés Arany János élete és műveinek méltatása lesz. Ennek a megírására az Arany János Emlék-Egyesület most pályázatot ír ki. Ennek a munkának népies, tiszta magyar stílusban kell megírva lennie. Terjedelme két-három nyomtatott iv legyen. A pályázó ezenkívül Arany kisebb költeményei közül jelöljön ki a kötetben való közlésre annyit, amennyi hat-nyolc nyomtatott íven elfér. A verseknek csak a címeit kell a pályamunkához csatolt jegyzékben közölni. A géppel írt és jellegű levéllel ellátott pályamunkát 1929. október 15-ig kell az egyesület titkárához — Rácz Gyula takarékpénztári könyvelő, Salonta, judetul Bihar — beküldeni. A pályadíj tízezer lei. Két további pályázatot hirdet az egyesület Arany János két tetszés szerinti versének megzenésítésére. A pályadíj egyenként kétezeröttszáz lei. Egy további pályázatot tüztek ki Arany János egyik tetszés szerinti költeményének dalárda részére való megzenésítésére. Ennek pályadíja ötezer lei. Ezeket a pályamunkákat szintén október 15-ig kell beküldeni az egyesületi titkárhoz.

— **Templomi bucsuk.** Az erzsébetvárosi katolikus hitközség augusztus 11-én, a Bessenyei-telepi katolikus hitközség pedig augusztus 18-án tartja meg templomi bucsuját. Mindkét bucsu alkalmából megrendezik a szokásos néptünnepélyeket, amelynek jövedelmét a két templom belső berendezésének kiegészítésére fordítják.

— **A magyar kereskedelemügyi miniszter távozása.** Budapesti tudósítónk telefonálja: A lapok jelentése szerint B u d gazdaságügyi miniszter átveszi a szabadságára távozó H e r m a n n Miksa kereskedelemügyi miniszter tárcáját, aki állítólag már nem tér vissza helyére.

— **Eskütétel.** Dobrotescu Miklós a temesvári táblához kinevezett táblabíró és Pavelescu Cincinat, a Temesvárra áthelyezett táblai főügyész helyettese tegnap ünnepléses keretek között Marta Sándor dr. táblai főelnök kezébe tették a hivatali esküt.

— **Adomány.** A Bem-utcai szegény család nyomoruságáról néhány nap előtt cikket írtunk. Tegnap megjelent kiadóhivatalunkban B o h n József, aki ezer leit adott a szegény család részére. Özvegy Sz. M. né kétszáz leit adományozott. Az összegeket rendeltetési helyére juttattuk.

— **Mükedvelői előadások.** Ma és holnap ismét több előadást rendeznek a Temesvár környéki mükedvelői gárdák. Ma este a Krizsán-telep magyar mükedvelői a Turcsányi-féle vendéglőben a Náni népszínművet, a Bessenyei-telepi katolikus mükedvelők pedig a Falurossza népszínművet hozzák színre. Vasárnap este félkilenc órakor a Munkástelep magyarpárti mükedvelői a Ditrich-féle vendéglőben három egyfelvonásos és több magánszámot adnak elő. Ugyanakkor az újkisodai magyarpárti tagozat mükedvelői a Pappkaszinóban nagyszabású műsoros estét rendeznek.

— **Selymet csalt ki egy inastól.** Szinberger Ferenc gyárvárosi teksztülkereskedő tizenkét esztendő inasát harminchat méter selyemmel B r e u t Ferenc gyárvárosi kereskedőhöz küldte. Utközben a fiu találkozott L u k á c s János közismert munkakerülővel, aki magát Breut fiának adta ki és sikerült neki a harmincezer lei értékű selymet kicsalni a gyanutlan fiutól. Szinberger feljelentésére a gyárvárosi rendőrség elfogta Lukács Jánost, aki beismerte a csalást, mire átkísérték az ügyészségre.

— **Hogyan hal meg a bátor ember.** Zomborból jelentik: R a n c z k y József gazdálkodó minden pénzét itálra költötte és emiatt meghasonlott a feleségével is. Tegnap este korcsmába ment, ahol több ismerőseivel együtt inni kezdett. Mikor már valamennyien részegek voltak, Ranczy kijelentette, majd megmutatja, hogyan hal meg egy bátor ember. Ezzel nagy kést rántott elő és azt markolatig a szívébe dőfte. Esméletlenül esett össze. Kórházba szállították, azonban utközben meghalt.

— **Eltémették a bányaszerencsétlenség áldozatait.** Waldenburgból jelentik: A legutóbbi nagy bányaszerencsétlenség huszonöt áldozatának temetése tegnap ment végbe és az egész város, valamint a környék lakosságának nagy részvéte kísért a szerencsétlen bányászokat utolsó utjukra. Minden középületen félfárbóca bocsátott lobogók lengtek. A szerencsétlenek hozzátartozóit délelőtt tíz órakor engedték a ravatalterembe, amelyet teljesen bevontak a fekete drapériák. Amikor az egyik lelkész gyászbeszédében lefestette a borzalmas szerencsétlenség lefolyását, a hozzátartozók közül többen elájultak. A birodalmi elnök, a birodalmi kormány és a porosz kormány nevében F l a m m i n g bányafőkapitány mondott beszédet és tolmácsolta a részvétet.

* Rádió javítások gyorsan, jól, olcsón. Uránia, Skudier-tér 1.

Magyar színi kritikusok Bukarestben. Budapestről telefonálja tudósítónk: Ismeretes, hogy a román kormány a szeptemberi bukaresti színi kritikusok kongresszusára a magyar színi kritikusokat is meghívta. Hír szerint öt magyar színi kritikus, közöttük két zenekritikus, fog résztvenni a bukaresti nemzetközi kongresszuson.

— **Halálos utazás a vonat tetején.** Pozsegáról jelentik: Az Uzsice felé haladó személyvonat tetején a kalauz két élettelen embert talált, akiknek egyike fej nélkül hevert. Kiderült, hogy az illetők A s i c s Zsivorád és A s i c s Milán testvérek. Mindkettő pozsegai és hónapok óta nem volt munkájuk azért elhatározták, hogy a vonat tetejére lopóznak és ingyen teszik meg az utat Uzsicére, ahol munkát reméltek. Szkrapsz állomás közelében a vonatnak vashidon kellett átmennie, amelynek alacsony fekvésű traverzei Zsivorád fejét lemetesztették és Milánt is annyira megsebesítették, hogy meghalt.

— **Méregkeverő asszonyok.** Szegedről telefonálják: A szegedi ügyészség utasítására a szegvári csendőrség nagyarányú mérgezési bűnperben folytat nyomozást. Feljelentés érkezett ugyanis, amely szerint szegvári asszony arzénal megmérgezte férjét. Az egyik asszony állítólag nevelt leányát is méreggel tette volna fel láb alól. A három mérgezési eset még évek előtt történt és most a holttesteket exshumálni fogják.

— **Baleset a Szeszgyárban.** Tegnap este a józsefvárosi Szeszgyárban H a v l i c s k i János harminckilenc éves munkást kazántisztítás közben a kicsapó gőz veszedelmesen megégette mindkét lábán. A mentők a kórházba szállították.

— **Meglopták az állomáson.** M a r o s i András parácsi gazdálkodó feljelentést tett a rendőrségen, hogy a józsefvárosi állomáson I l l é s Károly állás nélküli ember ellopta pénztárcáját és ezüsttárcáját. A rendőrség elfogta Illés Károlyt, aki beismerte, hogy meglopta Marosit. A zsebtolvajt átkísérték az ügyészségre.

— **Rablás a gyorsvonaton.** Prágából jelentik: Tegnap éjszaka a Prága és Pilsen között közlekedő gyorsvonaton kirabolták G u t t m a n n Lujza bécsi nőt. A rablók mintegy négyszázezer csekkorona értékű ékszerdobozt vettek el áldozatuktól. A nyomozás eddig nem vezetett eredményre.

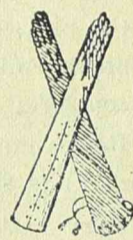
* A TAC jazzbandja Buziáson játszik ma szombat este a sportünnepélyt követő bálon. A fürdőigazgatóság nagy előkészületeket tesz, hogy a nagyszámban átránduló vendégek kitűnően érezzék magukat. Fürdőjegy oda-vissza 60 lei.

— **Három kalandos tanonc.** Közölte a Déli Hírlap, hogy két nap előtt U n g u r e a n u Ádám, H ü c k l Adolf és P a p u n a Mihály volt tanonciskolai növendékek nyomtalanul eltűntek. Másnap azután a csomagjukat megtalálták a Bega partján. A gyárvárosi rendőrség megindította a nyomozást abban az irányban, hogy nem lettek-e öngyilkosok. A három jómadár tegnap megjelent a rendőrségen, ahol előadták, hogy a városban csavarogtak és a csomagjukat azért hagyták a Bega partján, mert nem akarták cipelni. A három fiu a nem mindennapi kaland után hazautazott vidéken lakó szüleikhez.

— **Orosz fehér gárdisták munkában.** Sanghaiból jelentik: Az Amur vidékén egyre fokozódik az orosz fehér gárdisták tevékenysége. Ussiri mellett a fehér gárdisták megszakitották a vasutvonalat és lehetlenné tették a forgalmat. Hivatalosan ezt a hírt még nem erősítették meg.

* Verszegény, sápadt, étvágytalan, legyengült és állandó fejfájásban szenvedők ne használjanak mást, mint a dr. Földes-féle Ferrol Vastáplikört, mely elősegíti a vörösvérsejtek képződését, kitűnő étvágyat idéz elő és ennélfogva a legjobb hizlaló szer. A beteget és gyengélkedőt erőssé és életvidámmá teszi, a munkakedvét fokozza, vérszegény nőknél a havibajt szabályozza és göresös fájdalmakat megszünteti. Verszegény, sápadt, sovány gyermekeket meghízlatja, vérszegény gyenge férfiaknak erőt ad. Egy kurára hat üveg szükséges. Postán utánvétellel megrendelhető dr. Földes gyógyszerháza és vegyészeti laboratóriuma Arad, strada Eminescu 21. Egy üveg ára 95 lei. Hat üveg rendelésénél postai díj nem lesz számítva.

Uilág-keztű-
márkás és harisnya-

különlegességek szolid árakban

BLUM I. NÁNDOR
BUDAPEST 10. KER., APPONYI-TÉR 3. SZ.

Ménesi bor

ca 200 Hl. 1926—1928. évi
termésű fehér és vörös bor
kapható özv. H á b e r é g e r
Györgyné-nél

M é n e s e n

Kétszobás

modern lakás

áthelyezés miatt azonnal átadó.
Telefon, iparáram, melegvíz, für-
dőszoba. Ormos-u. 10. II. em. 25.

**HUMOROS
NYARI KIADÁS**

FACKEL

CSAK 3 LEI

Megjelenik szombaton reggel.

Sport

Gyorsasági verseny. A Gloria motor- és kerékpáregyesület vasárnap, augusztus negyedikén délelőtt kilenc órai kezdettel rendezte százötven kilométeres távon gyorsasági versenyét. A versenyt Temesvár—Arad—Lippa—Hidasliget—Temesvár utszakazon bonyolítják le. A versenyzők a Leonida benzintelep előtt indulnak és a cél a Petőfi-csárda. Ezen a versenyen a indulnak és a küzdelmet nagy érdeklődés előzi meg.

A Kinizsi Aradon. A Kinizsi vasárnap Aradra rándul és az ujonnan alakult Banatul nevű aradi egyesület együttese ellen veszi fel a küzdelmet. A Kinizsi aradi vasárnapi szereplése elé nagy érdeklődés nyilvánul.

Színház

A kolozsvári magyar színház bucsuja. Hat hetes vendégjátékát ma este fejezi be a kolozsvári magyar színház társulata. Janovics Jenő dr. igazgató néhány meleg és hálás szóval fog bucsut mondani Temesvár közönségének. Utána Molnár Ferenc leg-hiresebb, az egész világot diadallal bejárt 3 felvonásos színjátékát, a Játék a kastélyban-t fogják parádés előadásban, parádés szereposztásban előadni. Főszereplők Poór Lili, Janovics Jenő, Mihályfi László, Mészáros Béla, Lantos Béla, Selmecei Mihály, Dancsó György. Nemesak a színpadnak, de a nézőtérnek is ünnepi képe lesz. Temesvár közönségének színe-java, mindenki, akit érdekel a színház, találkozt adott ma estére a nézőtérnek, amelynek igazi théâtre parée jellege lesz. Akinek még ninesen jegye a ma esti ünnepi bucsuelőadásra, siessen a pénztárhoz, biztosítsa helyét, mert az esti pénztárnál már alig lesz jegy kapható. Soha nem tapasztalt lázas érdeklődés nyilvánul a ma esti bucsu iránt.

Beregi Oszkár a Hotel Imperial izgalmas története keretében lép újra a temesvári színház színpadára. Biró Lajosnak pompásan felépített regényéből készült ez a színdarab, amely azután filmváltozatában végig járta Amerikát és Európát. A Hotel Imperial — a színházi iroda közlése szerint — vasárnap délután öt órakor és vasárnap este kilenc órakor kerül színre és Beregi Oszkár Almássy főhadnagy szerepét játsza benne. A kém szerepét Darvas Ernő kapta és a női főszerepeket Kaszab Anna és Kerékjártó Olga alakítják. A nagyszerű és a kitűnő Beregin, Tárayn, Kaszab Annán és Kerékjártó Olgán kívül Bondy, Faragó, Földes, Szabadkai, Szigeti, Bereng, Dálnoky és Kornay csoportosulnak a világhírű vezetőművész köré. Az előadás előtt délután is és

este is Fekete Tivadar bevezető konferanszót tart és beszél a szerzőről, a darabról és a vendégszereplő művészeiről egyaránt. A vasárnapi két előadás után hétfőn este 9 órakor Fazekas Imre „Trojka” című idegfeszítő drámája kerül színre, kedden ismét egy Biró darab, a diadalmas „Sárga lilium” van műsoron, míg szerdán Wathsley angol író

„Utolsó fátyol” című drámája kerül színre. **Először magyar nyelven** Temesvárott, Fekete Tivadar és Franyó Zoltán fordításában. A temesvári színház pénztára ezekre az előadásokra pénteken reggel kezdi meg a jegyárutitást és a fővárosi nivóju társulat előadásait a temesvári közönség rendes színházi helyárok mellett fogja élvezni.

Közgazdaság

A temesvári hetipiacon tart az olcsósági hullám

Az olcsósági hullám még mindig tart a temesvári piacokon. A zöldség és főzelékfélék ára változatlan. A gyümölcs szintén igen olcsó. A barack drágulásával szemben sokkal olcsóbb lett a szőlő és az alma. A körte, szilva, ringló és cukordinnye potom olcsó. A cukordinnyét két—három leiert árulják. Az egyes cikkek piaci árai a következők:

A paradicsom kilója öt és hat lei. Szép, nagy, eltenni való paradicsom-alma kilója hét és nyole lei.

A zöldbab kilója hat és nyole lei.

A zöldpaprika darabja ötven bani. A kis erős paprikából négyet és ötöt adnak egy leiert.

A kalarábé a legolcsóbb főzelék. Egy darab egy lei.

A zöldborsó literje tizennyole és husz lei.

A karfiol öt—tizenöt leiert kapható.

Az uborka szintén olcsó. Száz darab uborka száz lei.

A tök darabja öt és hat lei.

A kelkáposzta, szép nagy fej, három és négy leiert kapható.

A gomba literje tizennégy és tizenhat lei.

A hagyma kilója öt és hat lei. A fokhagyma darabja egy lei.

Az állami petroleumterületek bérbeadása. Bukaresti tudósítónk telefonálja: **M a d g e a r u** ipari és kereskedelemügyi miniszter tegnap tájékoztatta a lapok tudósítóit az állami petroleumterületek bérbeadásának kérdéséről. Kijelentette, hogy a bérbeadás árlejtés útján történik az új bányatörvény rendelkezéseinek szem előtt tartásával. Egyelőre hétszázhuszonnégy hektár petroleumterületet adnak bérebe.

A romániai bányavidékek meglátogatása. Bukaresti tudósítónk telefonálja: **R a d u c a n u** munkaügyi miniszter meghívta **T h o m a s** Albertet, a nemzetközi munkaügyi iroda elnökét, látogasson el Romániába. Thomas Albert tegnap értesítette a minisztert, hogy novemberben látogat el Romániába és akkor első-sorban a bányavidékeket keresi fel.

Az új Fordsontraktor, amelyen számos tökéletesítést eszközölt a Ford-gyár, a „Camera de Agricultura” t.

A tojás is olcsóbb lett. Darabja két lei husz és két lei ötven baniért kapható.

A főzövaj kilója száznegyven lei.

A tejfel decije tizenkét és tizennégy lei.

A körte kilója öt és hat lei.

Az ama kilója hét és nyole lei.

A barack kilója harmincöt és negyven lei. A barack az egyedüli drága árucikk a piacon.

A cukordinnye a legolcsóbb gyümölcs a piacon. Szép nagy cukordinnye két és három lei. Görögdinnye tiz leitől kapható.

A szőlő örvendetesen megolesóbbodott. Kilója huszonnégy és harminc lei.

A ringló kilója tiz és tizenkét leiert kapható.

A dísznóhús ára változatlan, ötvennégy és ötvenhat lei körül váltakozik.

A borjúhús kilója ötvennyole és hatvan lei.

A bárányhús kilója harminchat lei. Marhahús kilója harminchat és harminnyole lei.

Haresa kilója negyven lei.

A baromfi ára változatlan. A rántani való csirke párja ötven és hatvan lei körül váltakozik. A sütni való csirke százhusz és százharminc lei.

hó 18-án a turbinák közelében megtartott versenyszántása alkalmából kerül bemutatásra. Ezen új típus sokkal erősebb gépezetű, mint elődje s ezenkívül oly fontos technikai változásokat mutat, amelyek ezen „Javitott Fordsontraktort” legalább oly közkedvelté teszik, mint amilyen a régi volt. A mintagép a Prochaska Testvérek Bonnáz-utca 21. sz. alatti Fordképviseleténél tekinthető meg, ahol az érdeklődők ugyancsak kimerítő felvilágosítást nyernek.

A budapesti tőzsde jegyzései. (Augusztus 3.) Leszámitolóbank 92,5, Kereskedelmi Bank 116,1, Angol-Magyar Bank 93, Magyar Hitel 80,4, Pesti, Hazai 200, Drasche 132, Csáky-Prackfalvi —, Urikányi 112, Rima 92,9, Salgó 50,4, Általános Készén 695, Beocsini 218, Nasici 163,5, Spodium —, Szikra —, Ganz 103, Magyar cukor 116, Délcukor 101, Lipták —, Egis 14,5, Nova 36,5, Temesvári Szesz —, Temesvári Sör —.

Radio

Szombat, augusztus 3. Budapest. 9 óra 15: Katonazene. 12 óra 5: Gramofon zene. 4 óra: Földy Hus: A misszió lány a társadalomban. 5 óra 10: Cigányzene. 6 óra 10: Megyeri Ella: Romai éjszakák. 6 óra 30: A székesfevárosi zenekar hangversenye. 7 óra 45: Zilahy Lajos: Zenebohócok című három felvonásos komédiájának az előadása. 8 óra 20: Lóversenyeredmények. 10 óra 20: A magyar királyi Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Bécs. 11 óra: Zene. 4 óra Hangverseny. 8 óra 15: Aubert: Fr. Diavolo című operájának az előadása. **Belgrád.** 12 óra 45: Kvartett. 5 óra 25: Hangverseny. 8 óra 25: Hangverseny. **Berlin.** 5 óra 30: Zene. 8 óra: Kabaré utána tánczene. **Breslau.** 4 óra 40: A rádiózenekar hangversenye. 8 óra 15: Zene-est. 10 óra 30: Tánczene. **Brünn.** 12 óra 20: Hangverseny. 4 óra 30: Zongorahangverseny. 9 óra: Zene. 10 óra Jazz. **Frankfurt.** 1 óra 15: Gramofon zene. 4 óra 15: Hangverseny. 8 óra 15: Zene. 9 óra 15: Rajnai zene-est. **Hamburg.** 4 óra 15: Operadettek. 7 óra Mendelssohn-hangverseny. 8 óra: Kabaré. 11 óra: Hangverseny. 11 óra 45: Zene. **Leipzig.** 12 óra: Gramofon. 4 óra 30: Sétahangverseny. 8 óra: Keringők. 9 óra: Kabaré. **Milánó.** 11 óra 45: Zene. 5 óra: Hangverseny. 8 óra 30: A Tell Vilmos című opera közvetítése. 11 óra 15: Jazz. **München.** 2 óra 30: Gramofonzene. 4 óra: Kamarazene.

Vasárnap, augusztus 4. Budapest. 10 óra: Templomi zene és szentbeszéd a belvárosi plébánia templomból. 11 óra: Evangélikus istentisztelet. 12 óra 15: A magyar királyi Operaház zenekarának hangversenye. 5 óra 10: Cigányzene. 6 óra 25: Kardos—Har-math—Brodszky Szökik az asszony című operett részletei. 7 óra 35: Ballettest zenekari kísérettel. 9 óra 35: Jazz-band. **Berlin.** 11 óra: Szórakoztató zene. 12 óra: Katonazene. 3 óra: **Szonáták.** 4 óra: Gramofonzene. 5 óra: Szórakoztató zene. 8 óra 45: Zenekari hangverseny. **Belgrád.** 11 óra: Gramofonzene. 5 óra 30: Népies hangverseny. 8 óra 30: Hangverseny. 9 óra 40: Szerb dalok zongora kísérettel. 10 óra 30: Fuvószenekar hangversenye. **Frankfurt.** 5 óra: Hangverseny. **Hamburg.** 11 óra 30: Hangverseny. 2 óra 45: Zene a Balkán-félszigetről. 5 óra 45: Délutáni zene. 6 óra 40: Cigányzene. **Kattowitz.** 6 óra: Népies hangverseny. 9 óra 30: Hangverseny közvetítés Krakkóból. 10 óra 46: Tánczene. **Langenberg.** 12 óra 5: Dalok a szabadban. 4 óra 30: Hangverseny közvetítés Aachenből. **München.** 12 óra: Zene. 4 óra: Hangverseny. 6 óra 15: Hangverseny. 7 óra 30: Knut Hamsun hetven éves születésnapjának ünneplése. **Stuttgart.** 1 óra: Gramofonzene. 5 óra: Szórakoztató hangverseny. 8 óra 30: Steier Harry és Feldern Klári ének-művészek hangversenye. 9 óra 30: Népdalok.

A mentők nagy nyárimulatsága

aug. 3-án és 4-én

a

Luna-Parkban

26 Attrakció
Tiroli vendéglő

Tánc, Zene
Sorsjáték

Próbihirdetések

gy szó ára három lei, vastag
szóval öt lei. Legkisebb apróhirdetés
harminc lei, álláskeresők-
tíz szóig husz lei.
hirdetési díj minden egyes eset-
előre fizetendő.
előfizetőink abban a kedvezmény-
részesülnek, hogy az utolsó elő-
fizetési nyugta felmutatása ellenében
vönkint egyszer díjmen-
ben közölhetnek egy tíz szóig ter-
elő apróhirdetést.

Alkalmazás

Házmesternek

véteket gyermektelen házaspár, az
szony fizetéses bejárónőnek. Cim:
Pommern, III., Teleki u. 2. (4331)

Kifutófiu

házból való felvétetik. Ungor butor-
et, Gyárvaros, Liget-ut 9. (4370)

Parkcsösz

véteket az erzsébetvárosi „Carmen
Silva” park részére. Jelentkezni ugyan-
val. (4371)

Allást keres

Házvezetőnő

és bizonyítványokkal állást keres.
Éves megkeresést „Teljesen meg-
szátható” jellegű kiadóra kérék.
(4340)

Főzni tudó minden

állást keres kisebb családhoz. Cim a
kiadóban. (4009)

Bejárónői állást

keresek. Főzést önállóan vállalom. Cim
kiadóban. (4011)

Gépirónő

irodai gyakorlatlalt bármilyen irodai
állást keres. Cim a kiadóban. (2374)

Adás-vétel

Ánkora kenyérsütőde.

félbarna Kg Lei 10—
fehér ” ” 11—
árusítóhely Str. General Foch 38,
erzsébetvárosi piacon délelőtt. (4227)

Családi házakat

szobásabban vehet 400 vagy 800—
lelkekkel. Ujzentes, 17. sz. a. (2335)

Ujonnan épült

családi ház két szobás lakás, kony-
ha, speisz, eladó. Közlebbit: Petőfi
tér, Pummer-utca 2. (2999)

Üzemképes traktor

szükségesen, jó állapotban eladó. Faragó
tér, Ujmosnica. (4367)

Eladó

hónapos szép vadászkutya. Fratelia.
tér, utca 18. (4372)

Kivándorlás miatt

szükségesen eladó: butorok, varrógép, ke-
szőpár, elsőrendű gramfonok, lakatos
és műszerész szerszámok és alkatrés-
zek. Cim a kiadóban. (4327)

Szép kis családi ház

alapincézve eladó. Cim III., Rezső-
tér, utca 14. (4326)

Lakás

Lakás kiadó

szobás, konyha stb. azonnalra kiadó.
Kiskisda, XIII. utca 33. szám. (4373)

5 szobás lakás

szepetember elsejére átadó Belvárosban
Köfler-palota C- II. em, 1. (2375)

Családi házak

október elsejéig beköltözésre a strand-
kolonán jutányos feltételek mellett
kaphatók. A beköltözés során nem kell
semmitsem fizetni és a vételárat a vevő
házbérrel törleszti. Felvilágosítást nyújt
TERNYANCSEV TIVADAR
IV, Horváth B.-u. 3 és a telepfelügyelőség

A SZENVEDÉLY TÜZÉBEN

írta: PAUL REBOUX

A Déli Hírlap jogositott regényközlés.

13 Folytatás

Két órai keresgélés után a trianai
lebujsokban, rátalált egy pálinkás bolt-
ban, egy hátsó butiknak a fenekén,
álomba merülve és egy félig üres
butykost szorongatva. Mikor kijözano-
dott, magával vitte.

Ah, ez csinos kis kísértő volt. végig
sétálni vele a tulajdon negyedén! A
baja kócos vagy siralmasan csüng, a
képe tele zuzódással, benne disznak
valami kertből elesent geranium 'ab-
d'. zsíros pufok arc, áll nélküli szája,
amelyből minden szónál fröcsög a
nyál. Ehhez még egy kirojtosodott,
rongyokban lógó ruha és a tetejébe ka-
csázik is, mint valami vén tuzok, fin-
torgó potákat vár, kacsingat és jár
a szája.

Estrellita, mikor meglátta az anyját,
először kissé megundorodott. Aztán el-
lángyulva a multon, részvétet érzett
iránta. Ugye meg fogják hívni az es-
küvőre? Tomasa megvető ajkbigy-
gyesztéssel felelt. Ramon a fejét rázta.
De a lány olyan makaesul ragaszkod-
dott hozzá, hogy megigérték.

Mennyi lótas-futás! Bizonyítvány a
paptól, nyilatkozat a polgári köz-
igazgatás meg a vikariátus részére, ki-
hirdetés a plébánia templom kapuin
meg a polgármesteri hivatalban, vég-
telen várakozások, küldözgetés egyik
hivatalból a másikba!... Ami ide-
jük maradt, azt a háztartás berende-
zésére, ruha rendelésre, vendégek össze-
írására fordították. Ki kellett jelölni
a komát meg a komaasszonyt, akiket
a hagyomány szerint a kísértetben a
diszhey illet és akiből az első gyer-
meknek a keresztapja és keresztanyja
lesz. Sok vita után don Cristobal Her-
ranz-ot választották komának a szom-
szédból. Széles vállu, hatalmas, apostol
szakállu embert, aki szemöldök helyett

mind egyik szeme fölött egy-egy szőr
esimbókot viselt. A komaasszony-
gal donna Antonia Moriones-t tisztel-
ték meg, egy olyan toreadornak a nő-
vérét, kinek első fellépése napján ki-
fordult a bele, s aki örökös gyászban
élt, diadalmi jelvényei, lándzsái, ko-
szorui, banderillái és felszalagozott
szarvai között. A halottól minden hé-
ten új hőstettet költött és kegyelete-
sen megadta neki azt a dícsőséget,
amelyet életében remélt.

A San-Izidora papja, három vásár-
nap predikációban kihirdette a ház-
ságot. Aztán megállapította a szertar-
tás idejét. Március tizenötödikén lesz.

Ezen a napon Ramon jóval hajnal
előtt kelt föl. Előtte való este, az ágy
lábához egy székre terítette új köpe-
nyét, egy pompás, finom szövettől ké-
szült, smaragd színű bársonnyal bé-
lelt köpenyt. Estrellita részére egy
olyan himzett sált vásárolt, mint ami-
lyet valamikor az üzletek kirakatai-
ban megbámult. Háromszor egymás-
után megborotválkozott, hogy a sza-
káll kékes nyomait eltüntesse. Rop-
pant elfoglaltságában még szappan-
habbal az arcán, abban hagyta és el-
ment utána nézni valaminek a ház va-
lamelyik zugában, fölülvizsgálta Es-
trellita toalettjét, aki nagyon fino-
man festett az új derékban, vagy To-
masát, aki már készen volt és tarkán
virított, mint egy zászló.

Alig bujt bele a redingotjába, meg-
érkeztek a vendégek. A társulat em-
berei voltak, táncosnők, énekesek és a
vak zongorista, akit egy gyermek ve-
zetett. Aztán megérkezett Pedro Rue-
da, a borbély, akinek minden mozdu-
lata illatozott a pomádétól. Ez a lár-
más pipeskedő, esacsogó ember, hami-

sítatlan andalusiai volt, aki folyton
tréfát.

A tréfák mindekit felvidítottak.
Egymás kezét szorongatták. Sorban ü-
vözöltek don Adelfot, a községi irno-
kot, aki rövidlátó lévén, kerek pápa-
szemmel megnyergelt tömpe orrával
ugy nézett ki, mint egy bagoly. Ra-
mon unokatestvérét, egy állami tenge-
részt, a vén Estebant, a bőrdőn készi-
tőt, aki a folytonos szög kalapálásba
már egészen belebutult és állat moz-
gatva, folyton azt ismételte: „Igen —
igen”. A társaság többi része Ramon
cimboráiból, a zenés kávéház bizalma-
saiból és szomszédokból állott. Mind-
egyiknek aranyfényű bőre és fekete
haja volt. Mindegyik lapos, széles pe-
remű kalapot, szűk nadrágot és kö-
penyt hordott és mindegyik cigarettát
sodort karesu, fürgé ujjal. Voltak bő-
ven vasárnapiasan kihuzott hölgyek
is: ott volt a pucerájosné, akit lehe-
tetlen volt meg nem ismerni alapos
kikészítettségéről. Trinidad, a hájas
szomszédasszony, Amparo, a táncos-
nő és még sokan mások, éktelen nagy
ékszerekkel feldisztatva, rikitó ruhákba
öltözve, kibodoritva, kotyogtak, ber-
zenkedtek, páváskodtak ünneplőruhák-
ban. Olyanok voltak, mint egy nap-
sütött baromfiudvar.

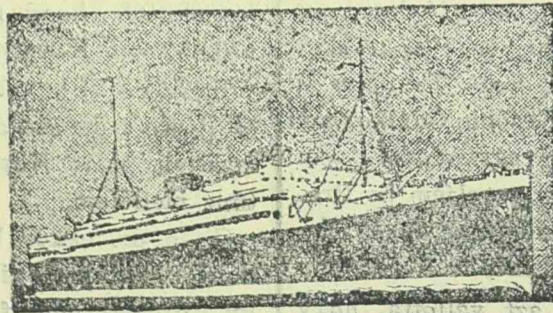
Várták a menyasszony anyját, hogy
a templomba mehessenek. Nagyon ké-
sőn jött. Tisztán felöltöztették, de új
ruháit annyira kényelmetlennek érez-
te, mintha talpig vasban lett volna.
Mindenkinek feléje fordult a figyelme,
mikor össze-vissza köszöngött és csak-
ugyan, így kivakaródzva és kifésül-
ve nem is volt olyan esuf. A férfiak,
akik hallották jó híret, már vidorau
pislogtak rá, a nők alig válaszoltak
szavaira. Ramon mind a két arcát meg-
eséskolta. Olyan elégedett volt! Bará-
tai körülvették. Mindegyik csoport
szerencsekívánataival halmozta el. Don
Cristobal meglátva Estrellitát, halkán
igy szólt: „Maga a legboldogabb em-
ber Spanyolországban, barátom!” Ra-
mon őt is megcsókolta.

Hét óra körül, a hagyományos séta
után, hazatértek és asztalhoz ültek. A
nagy teremben volt terítve. Az aszta-
lon narancsos tálak, fahéjas, gyöm-
béres sütemények és virágvázák tar-
kállottak. A poharak csillogtak. A fe-
hér asztalkendők, melyek a ragyogó
tányérok mellé voltak téve, rendet
és tisztaságot sugároztak, amitől min-
denkinek megjött az étvágya. Behoz-
ták a nemzeti eledelt a „cocido“-t,
amely aprószemű borsoból és szár-
nyas aprólékból állt. A bőséges falatok
olajos mártásban fűrdtek. A poharak
már tele voltak a szirupsűrű, sötét bor-
ral. Koccintgattak. A tányérok is meg-
teltek és az ebéd a villacsörgés kísé-
rete mellett, emelkedő jó kedvvel in-
dult.

(Folyt. köv.)

DÉLAMERIKÁBA

BRAZILIA, URUGUAY, ARGENTINIA, CHILE,
PERU, PARAGUAY, CUBA.

ALCANTARA és ASTURIAS
világhírű motorgőzösökkel.

Hajóindulás hetenként. Felvilágosítással díjmentesen szolgál a

ROYAL MAIL LINE

vezérügynöksége

TRANZIT, Bucuresti II., Calea Grivitei 157 és fiókja
Timisoara, Strada Tudor Vladimirescu No. 24

HA PESTRE JÖN

lakjon a
METROPOLE
szállodában

VII., Rákóczi-ut 58.

Előkelő, olcsó. Minden szobában
hideg-meleg folyóvíz, telefon,
rádió.

Szobák 450 pengőtől.
Ingyen autógarage.

Déli Hírlap

1929 AUGUSZTUS 4

LEGUJABB

V. ÉVF. 175. SZÁM

Az elnök is mosolygott amikor a vád koronatanuja olyan iratokkal akarta bizonyítani Tuka bűnösségét, melyek ártatlanságát igazolják

Pozsony, augusztus 3.
(Tudósítónk telefonjelentése.) Változatlanul élénk érdeklődés között folytatta tegnap a pozsonyi bíróság Tuka Béla dr. hazaárulási perének főtárgyalását. Belánszky Károly, a vád koronatanujának folytatólagos kihallgatásával kezdődött a tegnapi tárgyalás. Belánszky elmondta, hogy Tuka öt szolítottát föl a földalatti munkára. Később mintegy negyven nevet olvasott fel és ezekről azt hiszi, hogy a földalatti szervezet tagjai voltak. Szerinte Bittera százados azt mondotta, hogy a tótokat nehezen lehet forradalmosítani, de ha a magyarok jönének, úgy senkisé is állítaná meg őket.

Belánszky ezután Tuka forradalmi törekvéseit a Szlovák című lapban Astorul aláírással jegyzett cikkkel akarja bizonyítani, de erről kiderül, hogy a cikket nem Tuka, hanem Snacky írta, aki vállalta is a szerzőséget.

A bíróság ezután sorra vette a Belánszky Károly által benyújtott iratokat, amelyekkel Tuka bűnösségét akarta bebizonyítani, de ezek az iratok éppen a fordított eredményt hozták meg, mert Tuka ellen semmiféle bizonyító erővel nem rendelkeztek. Az elnök megkérdezi Belánszkyt:

— Ezekkel akarta Ön Tuka bűnösségét bizonyítani?

Általános derűtlenség kísérte az elnök kérdését.

Belánszky: Igen, ezekkel. Talán ez nem elég?

Elnök ezután tíz pernyi szünetet rendelt el.

A délutáni folytatólagos tárgyaláson az ügyész tett fel több kérdést Belánszky tanúhoz. Belánszky ekkor elmondta, hogy 1922 március 25-én ismerkedett meg Tukával.

Ügyész: Hogyan lehet az, hogy olyan rövid, alig néhány hónapi ismeretség után 1922 október 22-én felszólítást kapott, hogy adja be pályázatát a szlovák néppárt főtárgyalási ülésére?

Belánszky erre előadja, hogy magasabb politikai körök hívták fel rá a figyelmet, de Tuka mindig bizalmatlan volt vele szemben és sohasem volt hozzá őszinte. (Ügylátszik erre oka volt. A szerk.)

Az ügyész kérdésére a tanu előadja, hogy egy ízben szemrehányást tett Tukának a parlamentben, hogy miért nem mond le a képviselőségről az ő javára?

Ügyész: Miből gondolja, hogy Tuka nem volt önhöz őszinte?

Belánszky: Egy alkalommal kávéházi afférom volt Brazovszky dr.-ral, aki azt állította, hogy én lebecsülöm a katolikus egyházat. Rövidesen azután Hlinka azt ajánlotta nekem, hogy pereljem be Brazovszkyt és ekkor hozzátette, hogy Tukának is ez a véleménye. Később találkoztam Tukával, de ekkor egy szóval sem mondta nekem, hogy pereljem be Brazovszkyt. Ezért gondoltam, hogy Tuka hozzám nem őszinte.

Ügyész: Tuka azt vallotta, hogy önnel csupán teoretikusan beszélt a forradalomról.

Belánszky: Tuka azt mondotta,

hogy az autonómiát csak forradalom útján lehet elérni és megbízott engem a tervek kidolgozásával. Tuka küldött el engem a bécsi kémirodába is.

Az ügyész további kérdésére elmondja a tanu, hogy Tukának a következőket jelentették ki:

— Lehet ugyan a Felvidéken a tótok körében a köztársaság ellen forradalmat és autonómista törekvéseket szítani, de ez egy millió cseh koronába kerülne.

Többek között azt is mondtam neki, hogy tíz titkár lenne szükségem.

Ügyész: Pázmán képviselő szerint ön említette, hogy Tukának ciánkális törülközőt akar küldeni.

Belánszky: Elismerem, hogy ezt mondtam, de nem gondoltam komolyan.

Ezután elmondta a tanu a Pázmán képviselővel való ismeretsége történetét. Pázmánt eleinte Pazdochnak hívták, utóbb azonban magyarosította a nevét, amelyet mai napig is megtartott. Elmondja, hogy Pázmán rá akarta bírni arra, hogy a losonci feljelentését vonja vissza. Ezután a védők tettek fel különböző kérdéseket a tanúhoz.

Galla dr. védő azt kérdezi Belánszkytól, hogy milyen összeköttetésben volt Kovácsal?

Belánszky: Kovácsal utaztam el Bécsbe, de azután már nem találkoztunk, mert Kovács formálisan eltűnt mellőlem.

Galla dr. ekkor leveleket olvas fel, amelyekkel bizonyítja, hogy Belánszky állításai nem felelnek meg a valóságnak. A védő kérdései után Terebesy elnök a tárgyalást elhalasztotta és azt ma folytatják.

TÜNETESEK ANGLIA ELLIEN. Moszkvából jelentik: Tegnap Moszkvában, Leningrában, Karkowban és több más orosz városban kommunista gyűléseket rendeztek. A gyűlések során a szónokok azt hangoztatták, hogy a szovjet kormány politikája pacifista irányú. Moszkvában mintegy 1 millió ember tüntetett Angliának orosz-angol tárgyalásokkal kapcsolatban tanúsított magatartása ellen.

A ZSIDÓK OROSZORSZÁGI ELLIENNYOMATASA. Bazelből jelentik: A zionista világkongresszus tegnapi ülésén több szónok tiltakozott a zsidó oroszországi elnyomása ellen. Weimann kijelentette, hogy a zionista világszervezetek végrehajtóbizottságán több ízben tiltakozott már az oroszországi állapotok ellen és közbenjárásnak nem lett meg a kívánt eredmény. Bejelentette, hogy a helyzet javulásáért az amerikai zsidók intervencióját várja.

MERÉNYLET EGY GYORSVONAT ELLÉN. Märisch-Ostrauból jelentik: A Boroszló-Odenberg-bécsi gyorsvonat ellen tegnap éjjel két órakor merénylet történt. A mozdonyvezető azonban még idejében észrevette, hogy a sineken két nagy kórakás van, mire az utolsó pillanatban megállította a mozdonyt és ezzel elhárította a szerencsétlenséget. A vasuti személyzet sietett a köveket eltávolítani, mire sötétebből a merénylők több lövést adtak, de nem találtak senkit. A gyorsvonat másfél órai késéssel folytatta útját. A merénylők utáni nyomozás eddig eredménytelen maradt. Valószínű, hogy ismeretlen tettesek a gyorsvonatot ki akarták siklatni és az így történt pánikot az utasok kirablásához gondolták felhasználni.

Saját magának nevének életfogytiglani nyugdíj biztosít, ha beiratkozik Munkások Egyesületébe.

Beiratkozni lehet az egyesület következő fiókjainál:
I. kerület az „Arany Szarvas” éttermében
II. „a gyár. Vigadó kistermében” (Sörgyár)
III. Hornicsek-féle vendéglőben, Király utca 3.
IV. Schollier-féle étterem, Skudier-tér
V. Bottyen féle vendéglő, Str. Olteniei
Rónában Jäger-féle vendéglőben, Strada
Maior 10, minden hó első és harmadik vasárnapján és az egyet központi irodájában, III., Hunyadi-ut 10, minden nap.

ECKER műbutorgyárban készült lakberendezések és amerikai irodabutorok állandó kiállítása. Temesvár, Józsefváros, Kossuth L. u. 17. Telefon 575. Saját kárpitosműhely.

Kényelmesen, olcsón és jól Nagyváradon csak a

METROPOL
nagyszállodában lakik

100 minden komforttal berendezett, ujonnan átalakított szoba.

Minden vonatonál f. vendégeinket ingyen autót várja! Kereskedelmi utazók nagy árkedvezményben részesülnek.

Tőzsdei árfolyamok

Zürichben a lei 3'08'25, Párisban 15'15

Temesvári magánárfolyamok 1929 augusztus 3-án reggel:

Az Erdélyi Bank és Takarékpénztár R.-T. fiókja (volt Kereskedelmi és Gazdasági Bank) devizaosztályának árfolyamai.

Minden pénznem mellett két számjegy áll. Ezek közül az első a vételt a második az eladást jelzi.

Angol font 816³/₄, 818'38 — Dollár 167'95, 168'30 — Hollandi for. 67'52, 67'65 — Dinár 2'93, 2'97 — Francia frank 6'59³/₄, 6'62 — Olasz líra 8'80, 8'82 — Cseh kor. 4'98, 4'99 — Német márka 40'11¹/₂, 40'20 — Osztr. schilling 23'73, 23'78 — Magv. pengő 29'35, 29'41 — Sv. frank 32'39, 32'46

Terményárak:

Buza 630, ujbuza 615, tengeri 625, árpa 430, zab 430, rozs 430 korpa 320 lei száz kilónkiat. Répa kilója 11 lei.